పెద్దకథ

బొమ్మిగుప్పెంగాడంది

కొండముది రుక్మిణీదేవి

ప్రారంభం!

నాలుగు వైపులా నలుగురూ కూర్చుని, ముక్కల్ని చాలా జాగ్రత్తగా నడుపుతున్న వాళ్ళు వరసపు చిన్న చిరునవ్వులు పడేస్తున్నారు.

'ఈ వేళ 'గెలుపు' పరంధామయ్యదే! మహామంచి శకునంలో బయలుదేరాడు' చిరునవ్వు నవ్వుతూ అన్నారు శేషయ్య.

'ఏం గెలుపో! జీవితంలో ఓడిపోయిన నన్ను, ఈ ఆటలోనన్నా గెలవనివ్వండి' పరంధామయ్య ఆ మాటలు గంభీరంగా అన్నా, వాటివెనుక గూడుకట్టుకున్న బాధ అక్కడున్న నలుగురికీ కొత్తగాదు కనుక, ఎవరూ ఏమీ మాట్లాడలేదు.

అది వేసవికాలం. వైశాఖం మొదలైందేమో, ఎండ నిప్పులు చెరుగుతున్నది. ఎంత ఎండ, వడగాలి వచ్చినా, వడగళ్ళ వాన, తుఫాను వచ్చినా, వాళ్ళు నలుగురూ ఆ గుడిపెద్ద కూర్చుని పేకాట ఆడటం మానరు.

వాళ్ళు నలుగురూ కూడా, అరవై వసంతాలు లెక్కపెట్టి, ఎవరి బరువు బాధ్యతల్ని వాళ్ళు నెరవేర్చి, అనుభవాలతో తలలు పండించుకుని, మరణ జీవితాన్ని తామరాకు మీద నీటి బిందువులా గడుపుతున్నవాళ్ళే. బాల్యంలో కలిసి చదువుకున్నా, వృత్తిరీత్యా మధ్యలో ఒకరికొకరు దూరమై, ఉద్యోగ విరమణానంతరం తిరిగి ఎవరి స్వస్థలాలకు వాళ్ళు చేరుకున్నారు.

రిటైరయిన పరంధామయ్య తనకు పల్లెటూర్లో పెద్దలు ఇచ్చిన లోగిలి

రెండెకరాల పసుపు తోట వున్నందున బస్తీలో గావుకునేదేమిటి? వచ్చే పింఛను ఎక్కడున్నా వస్తుంది — అనుకుని పల్లెకు తరలివచ్చాడు. అయితే ఆయన కోరుకున్న విశ్రాంతి లభించకముందే, దురదృష్టం వెంటాడి, ఒక్కగానొక్క కూతురు కామాక్షిని, పసుపు కుంకాలకు దూరంచేసి, ఆరేళ్ళ చిన్ని కొడుకు రవితోసహా పుట్టింటికి చేర్చింది విధి. దాంతో కృంగిపోయి, అసలే అనారోగ్యం మనిషేమో, ఆ ఇంటి ఇల్లాలు అరుంధతి ఆర్నెల్లు తిరక్కుండా పైలోకాలకు వెళ్ళిపోయింది.

అప్పట్నుంచి ఆ తండ్రీ, కూతుళ్ళు రవిమీద ఆశలు పెంచుకుంటూ బ్రతుకు భారం మోస్తున్నారు.

'ఎంత సేపయ్యా! ముక్కలు కలపటం?' వంటిమీద చెమట పక్కనున్న తుండుగుడ్డతో తుడుచుకుంటూ అన్నాడు రామనాథం.

ఇంతలో వీధి తలుపు తోసుకుని గబగబ లోపలికి వచ్చాడు, ఏడెనిమిదేళ్ళ కుర్రాడు, లాగు జేబులోనుంచి గులాబీ రంగు కవరు తీస్తూ,

'నీకు ఉత్తరం వచ్చింది తాతయ్యా!' అన్నాడు.

'ఎక్కడినుంచిరా?' చేతిలో ముక్కలు పరిశీలనగా చూస్తూ అడిగాడు పరంధామయ్య.

'ఇదుగో! నాకేం తెలుసు?' అంటూ, అందించాడు ఉత్తరాన్ని పరంధామయ్య మనవడు రవి.

కవరు అందుకున్న పరంధామయ్య, దస్తూరి గుర్తుపట్టి, చేతిలోవున్న ముక్కల్ని కిందపడేసి కవరు చింపుతూ, 'ఎప్పుడు వచ్చిందిరా? ఇప్పుడు తీసుకువచ్చావా!' అన్నాడు.

'ఇప్పుడే తాతయ్యా! నేను వాకిట్లో వుంటే. పోస్టు బంట్రోతు ఇచ్చాడు, అమ్మకూడా చెప్పకుండా నీ దగ్గరకే తీసుకువచ్చాను' తన తప్పేమీ లేదన్నట్లు చెప్పాడు రవి.

కవరు చింపి, ఉత్తరం చదువుతున్న పరంధామయ్య మొహంలో మెరుస్తున్న రంగుల్ని చూసి, 'ఎక్కడ్నుంచయ్యా!' అన్నాడు శేషయ్య.

'అబ్బాయి దగ్గర్నుంచి' సంతోషంతో గొంతుపూడిపోగా, మాట పెగుల్చుకుని అన్నాడు పరంధామయ్య.

ఋతుక్రమం ఆలస్యమైతే?
నిరాశపడవద్దు ప్రఖ్యాతిగాంచిన "దేవిపిల్సు" వాడండి
దేవి పిల్సు ముఖ్యంగా ఆలస్యమైన, క్రమముగాకాక పోయిన, బాధతో కూడిన, లేక ఆగిపోయిన బహిష్టుకు దేవిపిల్సు బాగుగ గుణమిచ్చును

ప్రతిచోటదొరకును
FULL COURSE 28 TABLETS Rs.
HALF COURSE 14 TABLETS Rs.
Mfrs. SEENU & Co., MADRAS-81
Available at leading Chemists & Druggists.

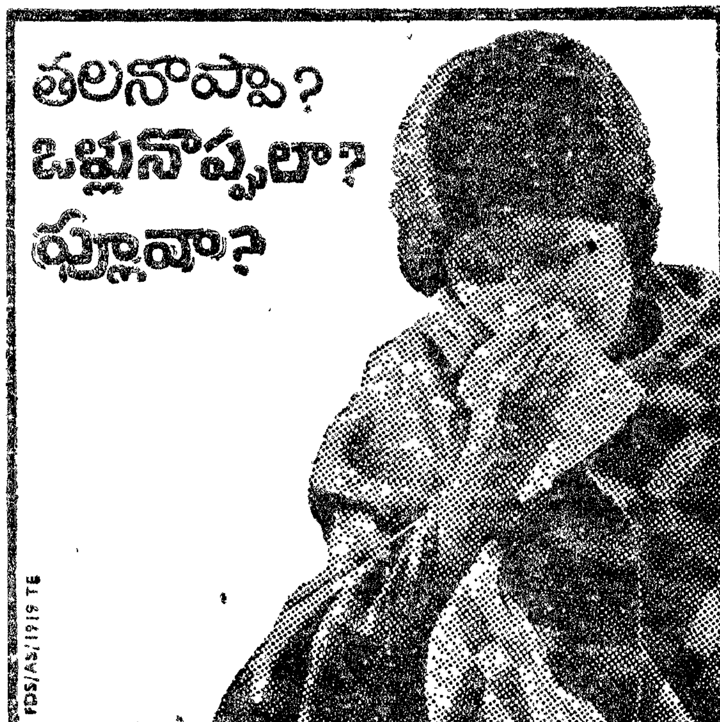

శాలోఫెన్
బాధానివారిణి మాత్రలు
అమృతాంజన్ లిమిటెడ్ వారి తయారీ
శాలోఫెన్ తలనొప్పి, ఫ్లూ, పంటినొప్పి, ఒళ్లు నొప్పులకు అతి నిశ్చయంగా, క్షేమంగా ఉపశమనం కలిగిస్తుంది ఇది నిరపాయకరమైనది. శాలోఫెన్ డాక్టర్లు సిఫారసుచేసే పటువైన ప్రక్రియ కలిగియుంది.

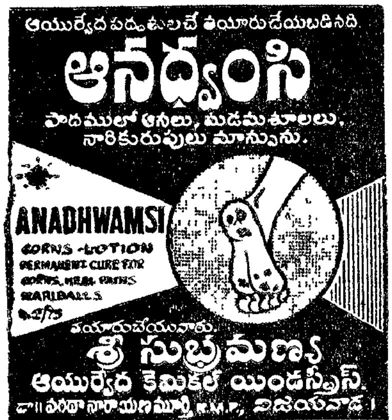

సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్సు:
మాతృశ్రీ ఏజన్సీస్, విజయవాడ-2.

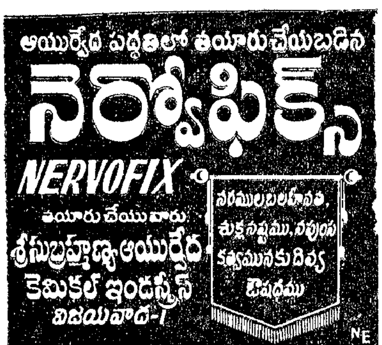

సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్సు
మాతృశ్రీ ఏజన్సీస్, విజయవాడ-2

మూత్రము తరచుగా విసర్జిస్తున్నారా?
(Sai Sai Boo)

"యూరిటోన్ బిళ్ళలు" ప్రాచీన కాలం నుండి ప్రఖ్యాతిచెందిన యునాని వైద్యవిధానంలో అపూర్వమైన వనమూలికలు, ఔషధులతోను, కషాయములతోను శాస్త్రీయంగా తయారైన బిళ్ళలు— ఈ వ్యాధిని నిర్మూలించగలవు.

"యూరిటోన్" సురక్షితమైనది. నిరపాయమైనది. సులభంగా తీసికోవచ్చును. ప్రత్యేక ఆహారనియమాలు లేవు. సామాన్యఆరోగ్యంకలవారుకూడా ఈ మందులో శక్తినిచ్చే గుణములుండుట వల్ల, వాడవచ్చును. వివరములకు వ్రాయండి. ఉచితంగా పంపెదము. ధర: 40 బిళ్ళలుగల సీసా రు.10 మాత్రమే. ప్యాకింగ్ అండ్ పోస్టేజి రు. 2 అదనం. ఒకేదఫా 2 లేక అంతకు మించిన సీసాలకు ఆర్డరు పంపువారికి పోస్టేజి ఉచితం.

BARRYS'(HERBAL)LABORATORIES(A.P.)
G.P.O. BOX NO. 107, Calcutta.

భూమి గుండ్రంగా ఉంది

'ఏం రాశాడేమిటి?' రామనాథం ఆత్రుతగా అడిగాడు.

'నన్ను తన దగ్గరకు రమ్మని రాశాడు.' అని చెబుతూ, నాలుగు పంక్తులకు మించని ఆ ఉత్తరాన్ని అప్పటికప్పుడే పదిసార్లు చదివి, మడిచి జేబులో పెట్టుకుంటూ, పక్కనున్న ఉత్తరీయం దులిపి భుజంమీద వేసుకుని లేవబోయాడు.

'అప్పుడే లేస్తున్నావేమిటి? ఇంకో రెండు ఆటలు వేద్దాం' అన్నాడు రంగయ్య.

'ఇక చాలు. గెలుపు నాదే! లేచినవేళ మంచిది. అబ్బాయి దగ్గర్నుంచి ఉత్తరం వచ్చిన సంగతి కామాక్షికి చెప్పాలి' అంటూ, వాళ్ళ సమాధానంకోసం ఎదురుచూడకుండా ముందుకు సాగిపోయాడు పరంధామయ్య.

నాల్గుగంటలకుగానిరాని తండ్రి అప్పుడే ఇంటికి రావటంతో ఆశ్చర్యపడి, బియ్యపు చాట పక్కకు పెడుతూ, 'మంచినీళ్ళు కావాలా నాన్నా?' అన్నది కామాక్షి.

'వద్దమ్మా! ఇదుగో ఉత్తరం' అంటూ కూతురుచేతికిచ్చాడు

మడతవిప్పి చదివిన ఉత్తరం పక్కన పెడుతూ,

'ఏం నిర్ణయించుకున్నారు నాన్నా?' అన్నది మెల్లిగా.

'ఈ ఉత్తరంకోసమేనమ్మా! ఇన్నాళ్ళూ కళ్ళుకాయలు కాచేలా ఎదురుచూసింది. వాడి మనస్సు చాలా మెత్తనమ్మా!'

తండ్రి మాట్లాడుతున్నప్పుడు ఆయన కళ్ళలో ప్రస్ఫుటమైన వెలుగుచూసి, ఒక్క క్షణం మనసు ఆర్ద్రమై, వెంటనే ఏదో భయం ఆవరించుకోగా, నోట మాటరా లేదు ఆమెకు.

'ఏమిటమ్మా! అంతగా ఆలోచిస్తున్నావు? ఆ కళ్ళల్లో నీళ్ళేమిటి?' ఆత్రుతగా అడిగాడు కూతుర్ని పరంధామయ్య.

'నన్ను చూసి ఇక్కడకు వచ్చావో, అదే కరువైతే, నేనుమాత్రం ఇక్కడెందుకు నాన్నా!' అన్నది.

'నిన్ను వదిలిపెట్టి వెళ్తాననుకున్నావా తల్లీ, అందరం కలిసే వెళ్దాం. ఇవ్వాళ కాకపోతే రేపైనా బస్తీకాపరం పెట్టాల్సిందే కదా! పిల్లవాడికోసం. అసలు అన్నయ్య ఇంతలో ఇంతగా [illegible] మారిపోయాడో! నాకు తెలుసమ్మా నా బిడ్డ రత్నం అని!' తల్లి పోయినప్పుడు తండ్రీ కొడుకూ పడ్డ ఘర్షణ గుర్తువచ్చి, రక్తసంబంధం అంటే ఇదేకాబోలు, అప్పుడు చిన్నమాటలన్నాడు నాన్నని అన్నయ్య. ఇప్పుడు ఆయనకు అందులో ఏ ఒకటీ గుర్తులేకపోగా, కొడుకో రత్నం అని పొంగిపోతున్నాడు, మమకారాల పొంగులో గతాన్ని వింత తేలిగ్గా మర్చిపోగల్గాడు అనుకున్నది మనసులో.

కూతురు మౌనం ఆయనకు భయాన్ని కల్గించగా,

'నీకిష్టంలేదా కామాక్షీ!' అన్నాడు పరంధామయ్య.

ఇప్పుడు తను రావటంలేదంటే, తనగురించి ఆయన ఇక్కడే వుండిపోవాలి. రెండేళ్ళు పోతే గని చదువుకోసం బస్తీకి వెళ్ళాల్సిందే! తనగురించి ఆయన బాధపడకూడదు. పైకి గంభీరంగావున్నా, కొడుకు నీడన తన శేషజీవితాన్ని గడపాలన్న ఆ తండ్రి కోర్కె తనకు తెలుసు. అందుకే ఒక నిర్ణయానికి వచ్చింది కామాక్షి. తండ్రికి వస్తున్న పింఛను, రెండెకరాల్లో పంటకు తోడుగా తను మిషను కుట్టి రోజుకు రెండు మూడు రూకలు చూస్తున్నా ఇక్కడ. అది బస్తీ కనుక మరి కొంచెం కష్టపడితే, రోజుకు అయిదారు రూపాయలు సంపాయించుకోవచ్చు ఒకరికి భారంలేకుండా తన ఖర్చు తను పెట్టుకోవచ్చు, అనిపించింది కామాక్షికి.

'ఇందులో నువ్వింతగా ఆలోచించవలసిందేమిటో నాకు అర్థంకావటం లేదమ్మా! నేనూ పెద్దవాణ్ణయిపోతున్నాను. నీబరువు బాధ్యతలు అన్నయ్యవిమాత్రం కావా? నా కళ్ళముందే, నిన్ను వాడి అండన చేర్చాలనుకున్నాను.'

[illegible] అన్నాడు పరంధామయ్య

'నాకేఆలోచనా లేదు నాన్నా!' మంచి రోజుచూసి బయల్దేరుదాం. నువ్వెక్కడ వుంటే, నేనూ అక్కడే వుంటాను' నవ్వుతూ అన్నా ఆమెను ఏదో శంక వదల్లేదు.

తృప్తిపడ్డ మనస్సుతో, 'నేనలా బయటకు వెళ్ళొస్తాను. తలుపేసుకో!' అంటూ కాళ్ళకు చెప్పులుతొడుక్కొని, చేతికర్రతీసుకొని బయటకు వెళ్ళాడు ఆయన.

వెలుగుని కబళిస్తూ, చీకట్లు అవి

వితరింపై పరిపోరం చేస్తుండగా. వీధిలో పు రేసిన్ని, గారకెన్ లాంతరు వెలిగించి, గొయ్యి అంటించి, నియ్యింపడేసి వచ్చి, అరుగుమీద కూర్చున్న కామాక్షి మనస్సు స్థిమితం లేకుండా ఏమేమిటో ఆలోచిస్తున్నది.

ఇక్కడి జీవితానికీ, అక్కడి జీవితానికీ ఎంతో తేడా. అమ్మ పోయినప్పుడు ఇక్కడికి వచ్చిన నాటి నుంచీ బాధగానున్నది. ఇక్కడ నర్సింగ దీపాలు లేవు, పొన్నలేవు, ఆమెకూడా మంచిదే! ఒకసారి ఏదో తొందరపడి ఒక మాట అన్నదని. అయినవాళ్ళూ, కాని వాళ్ళూ ఆమెను నానామాటలన్నారు. ఇప్పుడు నలుగురు బిడ్డల తల్లి. ఇంకా బాధ్యత తెలుసుకునివుండాలి.

'అమ్మా! అన్నం పెట్టవూ?' అంటూ వచ్చి, కాళ్ళు కడుక్కుంటున్న కొడుకుని, 'ఇంతసేపు ఎక్కడికి వెళ్ళావురా?' అన్నది కామాక్షి.

'మేము మా మావయ్యగారి ఊరు వెళ్ళిపోతున్నామని, నా స్నేహితులందరికీ చెప్పి వచ్చాను. అన్నం పెట్టండమ్మా!' అన్నాడు వాడు.

'మావయ్య నీకు తెలుసా, ఎవరు చెప్పారు' కొడుకు కళ్ళల్లోకి ప్రేమగా చూస్తూ అడిగింది కామాక్షి.

'మావయ్యంటే భలే ఇష్టం నాకు, చెప్పాడు నాన్నగారు!'

'అప్పుడే మహా పెద్దవాడివయినట్లు మాట్లాడుతావేం!' కొడుకు ఎరుకు తనానికి మురిసిపోతూ, లోపలికు వెళ్ళి కంచం పెట్టి అన్నం పెట్టబోతుంటే పరంధామయ్య వచ్చాడు. వస్తూనే,

'నాకూ అన్నం పెడతావా? ఆకలిగా వున్నది.' అన్నాడు చిన్న పిల్లవాడిలాగా.

'అన్నమేం లేదు రండి.' అంటూ ముగ్గురికీ వక్కపారే వడ్డించింది

'ఎంతైనా శేషయ్యగారి ఇంట్లో సంబారం చూశాను. చిన్నండి మంచిది. రేపు, పిల్లుండిలో సామాను సర్దుకుని బయల్దేరదాం!' పీటమీద కూర్చుంటూ, కొడుకుకు చెప్పాడు ఆయన.

తండ్రి మాటలకు నవ్వొచ్చింది కామాక్షికి. గుడ్డి దీపం వెలుగులో కూడా ఆయన ముఖంలో ప్రస్ఫుటమౌతున్న ఆనందోత్సాహాలు ఆమెను ప్రయాణ సన్నద్ధురాల్ని చేసినాయి.

'నాన్నా! బిందెలు రెండూ మంచం కింద పెట్టనా?' తండ్రిని అడిగింది కామాక్షి.

'అందరం వెళ్తే అక్కడ కావొద్దుటమ్మా! అక్కడ అవేం పెట్టుకొని పెడతామా! గోతంలో వెయి' అన్నాడు పరంధామయ్య. మళ్ళీ ఏదో గుర్తువచ్చినట్లు, 'కామాక్షీ, ఆ ఇత్తడి గిన్నెలు మధ్యగదిలో అలమారలో పెట్టి తాళం వెయ్యి' అన్నాడు.

'అక్కడ సరిపడా గిన్నెలు వున్నాయో లేదో, బిందెలు సంచిలోనే అవి వేస్తాను' అన్నది ఆమె.

'అమ్మా! నా కంచం తీసుకురా అక్కడ

అన్నం తినటానికి కావొద్దూ!' అంటూ కంచం తీసుకువచ్చి ఇత్తడి సామాను వేసిన గోతంలో పడెయ్యబోయాడు రవి.

'అందులో ఒద్దు బాబూ! సొట్టలు పడుతుంది. స్టీలు సామానంతా ఒక పెట్టెలో సర్దదాం.'

'ఏమిటే? స్టీలు సామానుకూడా తీసుకు వస్తున్నావా?'

ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు వరంధామయ్య.

'అవున్నాన్నా! తాళంవేసివున్న ఇంట్లో సామాను దేనికి? దూరాభారం వెళ్తున్నాం, మనతోనే తీసుకువెళ్ళటం మంచిది.'

'కామాక్షీ! నా వెండి కంచం, పళ్ళెం నా పెట్లో పెట్టు. బోషాణం సొరుగులోవున్న కాగితాలుకూడా పెట్టు. ఎలుకలు కొడతాయేమో!'

'అన్నీ సర్దాను నాన్నా!'

'రేపు ఆ బియ్యం బస్తాలోనే, ఇంట్లో వున్న చింతపండు, మిరపకాయలుకూడా సర్దేయి.'

'మినుములుకూడా రేపు సర్దవచ్చుగా?'

అక్కడికి దేనికమ్మా మినుము.'

'పిల్లలున్న ఇల్లు. ఇంట్లో బట్టలూ కుట్టుకోవచ్చు. పైగా బస్తీ. నాలుగు రాళ్ళు కళ్ళజూడొచ్చు.'

'సరే నీ ఇష్టం.'

ఆ రెండు రోజులూ కామాక్షికీ, వరంధామయ్యకూ క్షణం తీరిక లేదు. ఆయన ఆ ఊర్నుంచి వెళ్ళిపోతున్నాడంటే, ఆయన మిత్రులకు బాధ కలిగినా, 'ఆయన కోరిక నెరవేరి కొడుకు దగ్గరకు వెళ్తున్నాడు కదా' అని సరిపెట్టుకున్నారు.

'నాన్నా! కౌలు సంగతి వెంకయ్యతో మాట్లాడి వచ్చారా?' తండ్రిని అడిగింది కామాక్షి.

'ఇప్పుడెక్కడి కౌలమ్మా! నాలుగు నెల్ల నాటి మాట, అయినా ఒకసారి కరణంతో చెప్పి వచ్చాలే, 'వీలైతే నేను గానీ, అబ్బాయి గానీ వస్తాం, లేకపోతే నువ్వే వసూలుచేసి పంపించమని' అంటూ వరండాలోకి వెళ్ళాడు.

పక్కలు వెయ్యటం పూర్తిచేసి, తలుపులన్నీ వేసివచ్చి, బెడ్‌లైటు తగ్గించి, మంచం మీద పడుకున్నది కామాక్షి. అప్పటికే వరంధామయ్యకు గుర్రు పెట్టింది. రవి ఒళ్ళు మరచి నిద్రపోతున్నాడు. ఆమెకు

భూమి గుండ్రంగా ఉంది

మాత్రం రెప్ప మూత పడటంలేదు. ఆకాశం వైపే చూస్తూ పడుకున్న కామాక్షికి, లెక్కకు మించిన చుక్కల మధ్య, నిండుగా నవ్వుతున్న శుక్లపక్ష చంద్రుడు కనబడే సరికి, వర్తమానం విరిసిన హరివిల్లులా కళ్ళముందు నిల్చింది. అన్నయ్య పిల్లలు చక్కగా చదువుకుంటున్నారు. వాళ్ళతో పోటీపడి చదివించాలి రవిని. వాడు మంచి బట్టలు, బూట్లు వేసుకుని, మొయ్యలేనన్ని పుస్తకాలు తీసుకుని పట్నంలో బడికి వెళ్తుంటే, అబ్బ... ఎలాగైనా వాడ్ని పెద్ద చదువు చదివించాలి. ఎటూ నాన్న అండ వున్నది. అన్నయ్య కూడా బాగానే సంపాయిస్తున్నాడు. వాడి నలుగురు పిల్లలకూ తోడు, వీడొక్కడూ బరువు అవుతాడా? అన్నయ్య పిల్లలతో పోటీపడి చదివించాలి రవిని. పిల్లలకు ఒకరితో పోటీపడి చదవటం అంటే మహా సరదాగా వుంటుంది. చిన్న కారేజీ కొని, మధ్యాహ్నానికి కాస్త మజ్జిగ అన్నం పెట్టి ఇవ్వాలి. ఇంతలో ఇంత మార్పు వస్తుందని కల్లో కూడా అనుకోలేదు.'

బంగాళదుంపలతో పొరాటాలు

కావలసినవి	—కొలతలు—(ఒకరికి)
బంగాళదుంపలు	—100 గ్రా.
పచ్చిమిరపకాయలు	— 2 గ్రా(ఒకటిచిన్నది)
అల్లం	— 2 గ్రా ($\frac{1}{2}$ అంగుళం ముక్క)
కొత్తిమీర	— రెండు రెమ్మలు
ఉప్పు	— 1 చెంచాడు.
మంచి గోధుమ పిండి	— $\frac{1}{4}$ కప్.

బంగాళాదుంపలు వుడికించి, తొక్కవొలవాలి. పచ్చిమిరపకాయలు, అల్లం, కొత్తిమీర వేసి రుబ్బుకోవాలి ఉప్పుకలపాలి గోధుమ పిండి ముద్దగా కలుపుకోవాలి. పిండిని నాల్గు వుండలు చేసి, రుబ్బిన బంగాళా దుంపను కూడా నాల్గు వుండలు చెయ్యాలి. బంగాళదుంప వుండలని గోధుమపిండివుండల లోపెట్టి, చపాతీగా వొత్తాలి. పెనముమీద కాల్చాలి. కొద్దిగా దోరగా వున్నప్పుడు, రెండు వేపులకు తిరగవేసి వడ్డించుకోవాలి.

—మూ రా

కామాక్షి ఆలోచనలకు అంతరాయంగా, కాకుల కలకలారావాలు వినిపించినయి. బద్ధకంగా మంచంమీదనుంచి లేచి, చీపురు తీసుకుని వీధిలోకి వెళ్ళింది. ఏ పని చేస్తున్నా,

'ఈ పని ఇవ్వాల్టితో కదా!' అనిపిస్తున్నది.

బయటకు వెళ్తే, 'ఈ వేళేనా ప్రయాణం, మీరు లేకపోతే సందడి వుండదు' అంటూ పలకరించి ఆ మాట్లూ ఈ మాటా మాట్లాడుతున్నారు. ఇరుగూ పొరుగూ. ఒక్కొక్కసారి అలాంటి ఆత్మీయుల్ని వదలి వెళ్ళాలంటే కామాక్షికి బాధనిపిస్తున్నది. 'మళ్ళీ, 'ఏమిటో ఎవరి బ్రతుకులు వాళ్ళవి. ఒకరి సంతోషంకోసం ఒకరి అవసరం మానుకోరు కదా! అలవాటయిన వాతావరణం కనుక అట్లా అనిపిస్తున్నది, రేపు అక్కడికి వెళ్తే ఎంతో మంది పరిచయమౌతారు' అనుకున్నది.

'అమ్మా! తాతయ్య పిలుస్తున్నాడు!' అంటూ రవి రావటంతో,

'వస్తాం పిన్నీ! మళ్ళీ మేం వెళ్ళేటప్పుడు కనిపిస్తావో లేదో!' అంటూ లోపలకు వచ్చింది.

అప్పటికే వరంధామయ్య చలవ చేసిన గోరంచు పంచె కట్టుకుని, లాల్చీ తొడుక్కుని, సన్న జరీ ఉత్తరీయం భుజం మీద వేసుకుని ప్రయాణానికి సిద్ధంగా వున్నాడు.

లోపలకు వస్తున్న కూతుర్ని చూసి, 'వేళ అవుతున్నదమ్మా! నేను వెళ్ళి బండి తీసుకువస్తాను. నీ పని కానీ!' అంటూ బయటకు నడిచాడు.

తండ్రి వెళ్ళగానే, ఇంకేమైనా సర్దవలసినవి వున్నయ్యేమోనని, ఇల్లు నాలుగు మూలలా చూసి, మొహం కడుక్కుని, వెంకటగిరి జరీ చీర కట్టుకుని, తల దువ్వుకుని, అంతకుముందే పెట్లోనుంచి తీసి, చీర చెంగుకు కట్టుకున్న రెండు పేటల గొలుసు మెళ్ళో వేసుకుని, తండ్రి రాకకోసం ఎదురు చూస్తూ కూచున్నది.

'ఎంతసేపటికీ తాతయ్య రాడేం!' త్వరగా వెళ్ళాలని రవి ఆరాటం.

'బాబూ! పుస్తకాలన్నీ సర్దుకున్నావా?' కొడుకు చొక్కా కాలరు సరిచేస్తూ అడిగింది కామాక్షి.

వీర్య రోగులకు
ఉత్తమ వైద్యము
స్వప్నస్ఖలనము, శుక్ల నష్టము, హస్తప్రయోగము, అవరోధము, నపుంసకత్వము, (డయాబెటీస్), [illegible] వెప్పడు, కరుప్పు[illegible] [illegible] నర్మ న్యాధులకు మందుల ద్వారా వైద్యము చేయబడును.
[illegible] ఆయుర్వేద వైద్యశాల [illegible] పో. బాక్స్ 551, [illegible] మద్రాసు—17.

పాదాల తామరకు ఫలితాలు
అమోఘంగా,
అతి శీఘ్రంగా
ఉపశమింప చేయుటకు.
అమృతాంజన్ డెర్మల్ ఆయింట్‌మెంటు వాడండి
తామర ఇలాంటి ఇతర
చర్మవ్యాధులు—
తామర, గజ్జి,
తీట (ఎక్జిమా) వగైరాలకు
కూడా ఈ మందు
అమోఘంగా పనిచేస్తుంది.
మరకలు పడుట మొదలగు
సాధ్యము లేదు
EDS ADV 1972 TE

భూమి గుండ్రంగా ఉంది

'అ! అయినా ఏం పాత పుస్తకాలెందుకు. అక్కడ కొత్తవి కొంటా!' ఉత్సాహంగా అన్నాడు వాడు.

పొద్దున్నే [illegible] గంటలు చప్పుడు విని బడేసరికి, బయటకు తొంగి చూసింది కామాక్షి. వెంకయ్య బండికి గూడు కట్టి, లోపల మెత్తగా గడ్డి పరిచి, పైన గొంగళి వేసి, తీసుకువచ్చాడు బండి.

వరంధామయ్య వస్తూనే, 'ఇంకా ఆలస్యం చేస్తే లాభంలేదు' అంటూ తొందర పెట్టాడు. రవి ఉత్సాహానికి అంతే లేదు.

మొత్తం మీద రెండు ట్రంకు పెట్టెలూ, రెండు గోనె సంచులూ, ఒక పరుపూ, చిన్న చిన్న సంచులు రెండూ. బండి వెనక్కి పైగా సామానే పరిపోయింది. కామాక్షి, వరంధామయ్యా, రవీ, ఎక్కుకుని కూర్చోగానే గంటలు గల గల్లాడించుకుంటూ, బండి ముందుకు వెళ్ళింది. మ్యారిసేటప్పుడు, రామాలయ ధ్వజస్తంభమూ, పంచాయతీ ఆఫీసూ క్రమ క్రమంగా దూరమైనాయి.

* * *

వాకిట్లో టాక్సీ ఆగిన చప్పుడు, చేతిలో ఉన్న కాఫీ గ్లాసు కింద పెట్టి తొంగి చూశాడు. అమ్మడీ, చెల్లెలు కనబడగానే, 'జానకి! వీళ్ళొచ్చారో చూడు' అంటూ బయటకు వెళ్ళాడు శేషగిరి. వరంధామయ్య పెట్టె తీస్తుంటే, 'మీరు వదలండి నాన్నా నేనూ, కామాక్షీ తీసుకుంటాం' అంటూ తండ్రి చేతిలో పెట్టె తీసుకున్నాడు.

'అన్నీ జాగర్తగా తీసుకురండి' అంటూ ఆయన లోపలికి వస్తుంటే, 'తాతయ్యొచ్చాడు తాతయ్యొచ్చాడు' అంటూ [illegible] మనవలు, ఇద్దరు మనవరాళ్లు ఎదురు వచ్చి, యన్న చుట్టూ మూగి [illegible] లేదు.

'యిన్ని తోటి ఎలా రావిప్పుడు?' అన్నది అప్పుడే చెంబుతో నీళ్ళు తీసుకువచ్చి అక్కడ నుంచున్న జానకి.

మామగారాయన ముందుకు నడవగానే, కూతురు పిల్లలిద్దరూ, వాకిట్లో ఉన్న రవి దగ్గరకు వెళ్ళి, 'రా, రా!' అన్నారు రవి చెయ్యి పట్టుకుని.

'అమ్మమ్మ రాలే!' అంటూ వాడు కద లేదు.

శేషగిరి, కామాక్షి స్నానం చేశాక ఆకు తీసుకువచ్చేటప్పటికి వరంధామయ్య కాఫీ తాగుతున్నాడు.

'నువ్వూ మొహం కడుక్కోరా కామాక్షీ! కాఫీ తాగుదువుగాని' అంటూ ఆడపడుచును పిల్చింది జానకి.

'నేను రైల్లోనే కడుక్కున్నాను' గోతం మూతి విప్పుతూ అన్నది కామాక్షి.

'అయితే లోపలకొచ్చి కాఫీ తాగి కూడదూ! అప్పన్నే. [illegible] పని' అంటూ మోయలాడి, కాఫీగ్లాసు తీసుకువెళ్ళి ఇచ్చింది.

'నువ్వు తీసుకురావటం ఇంత గొప్పదా? నేను వస్తున్నాగా?'

'వరదాకన్నాను, ఏం నేను తీసుకువచ్చి ఇవ్వకూడదా?' అన్నది నవ్వుతూ.

వాళ్ళిద్దరూ అట్లా పరధ్యానంగా మాట్లాడుకుంటుంటే వరంధామయ్య మనస్సు సంతోషించింది. 'భగవంతుడా! నా మీద దయ ఉంచి, కొంతభారం తగ్గించావు' అనుకున్నాడు మనస్సులో.

జానకి వంటచేస్తుంటే, కామాక్షి అందరికీ స్నానాలకు నీళ్ళు తోడి పెట్టింది. అందరి స్నానాలూ అయ్యేటప్పటికి బట్టలన్నీ ఉతికి ఆరేసి, తనూ స్నానంచేసి వచ్చేసరికి, శేషగిరికి ఆఫీసుకెళ్ళే టైం కావటంతో తండ్రీ, కొడుకూ భోజనాలు చేస్తున్నారు. స్వంతదైనా [illegible] పెద్దదైనా ఆ ఇల్లు, గవర్నమెంటు గారభమైన వచ్చిందికదా! అద్దె తక్కువ! నాలుగుగదులు, రెండువరండాలు, ఇంటిముందు అందంగా పెంచిన చిన్న తోటా, కామాక్షికి ఆ వాతావరణం ఎంతో నచ్చింది. పదిరోజులకి ఇలాంటి ఇంట్లో వుండబట్టే, పల్లెకు వచ్చినప్పుడు నానాబాధా పడ్డది. ఇక్కడ [illegible] 'నేను మాత్రం, ఎప్పుడన్నా పల్లెకు వెళ్తే అక్కడ వుండగలనా?' అనుకున్నది కామాక్షి.

'ఏంచేస్తున్నావమ్మా!' అంటూ జానకి పిలవటంతో,

'ఇదుగో! తొలకరి ప్రారంభమౌతున్నది కదా! గులాబీ కొమ్మలు కత్తిరించి, మండాలకు పాదులు చేస్తున్నా!' అన్నది.

'నీకెందుకమ్మా శ్రమ రేపు మాలిని పిలిస్తే, నాడే వచ్చి చేస్తాడు.'

కొంచెం నిర్లక్ష్యంగా అన్నది జానకి.

క్రొత్త తయారి

హోం సినిమా ప్రొజెక్టర్

సినిమా హాల్లోవలె ఇంటివద్దనే మీ కుటుంబమిత్రులతో స్క్రీన్‌పైన (35 ఎం.ఎం.) ఫిలించిత్రములు రంగులో నటించుట, పాడుటచేయుట చూడవచ్చును. ఎలెక్ట్రిక్ బల్బు లేక టార్చి బ్యాటరీతో ప్రొజెక్టరును నడుపవచ్చును. 25 గజముల ఫిలింపు (Illus) సలహాలు ఉచితం. ధర రు. 30 & పోస్టేజి రు. 6. జర్మన్ మోడల్ (Sup) ధర రు. 45 & పోస్టేజి రు. 7. సిల్వర్ స్క్రీను ధర రు. 5. అదనపు ఫిలిం 1 గజం 25 పైసలు.

రోల్డింగ్ 50 షాట్ పిస్టల్

(లైసెన్సు అక్కరలేదు)

దొంగలు మరియు క్రూర మృగముల భయమునుండి రివ్యాల్వర్ మోడల్ పిస్టలుతో రక్షించుకొండి. డ్రామాలకు, సినిమా ఆటలకు ఉపయోగకరమైనది. 100 షాట్లు ఉచితం. ధర రు. 12.50 మరియు పోస్టేజి రు. 2.50. డీలక్స్ (Sup) రు. 20. పోస్టేజి రు. 3. బెల్టు (Sup) తో క్రోమ్ లెదర్ కేస్ రు. 8. అదనపు షాట్లు 100 కి రు. 2.

STAR TRADING CO.
(WAP) Chhapeti Aligarh (U.P.)

WHEN NATURE FAILS

New Super Height — మరింత ఎత్తు పొడుగు కాగలరు (2 నుండి 8 అం. వరకు పూర్తి) మీరు పొడుగుగా పెరుగదలచుకుంటే ప్రపంచప్రఖ్యాతిపొందిన మా హైటెక్స్ HYTEX వాడండి. వయోపరిమితి లేదు. స్త్రీలు, పురుషులు కూడ పుచ్చుకోవచ్చు. HYTEX is a great name and meant for popular people. వెల: బుడ్డి 1 కి (20 Tabs) Rs. 3-75. పోస్టేజి అదనం.

SCIENCE HAS SOLVED THE PROBLEMS

STOP GREY HAIR — పడుచువారుగా అగుపించండి. మీరు పడుచువారైనట్లే మీకు అనిపిస్తుంది. (Feel) Unobtainable anywhere else in the world. సంవత్సరాలుగా జరిపిన పరిశోధనా ఫలితమైన బాల్ కాలా తేల్ BAL KALA TEL Brilliantine Hair Colour అద్భుతంగా తెల్లజుట్టును శాశ్వతంగా వేళ్లనుంచి నల్లబడేట్లు చేస్తుంది. వెల: బుడ్డి 1కి Rs. 3 only. పోస్టేజి అదనం. 3 బుడ్లు Rs. 7-50 పోస్టేజి ఉచితం. తల జిడ్డుగా గాని, రంగు వేసినట్లుగాని అగుపించదు.

[illegible] ఉత్తరాలు ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

M/s UNITED COMMERCIAL Coy
Beat No. 29 (A.M.W/9)
Flat Door No. 3883 X,
Ambala Cantt. (N. India) Pin 133001

భూమి గుండ్రంగా ఉంది

'ఈ కాస్త పనికి మనిషెందుకు వదినా! నాకు మొక్కలంటే ఇష్టం. రోజూ కాసేపు మొక్కలపని చేసేస్తా!' అన్నది మల్లెమొగ్గలు కోస్తూ కామాక్షి.

'అమ్మా పూలు పెట్టవూ?' అంటూ జానకిని చుట్టుముట్టారు ఆడపిల్లలు.

'ఉండడమ్మా! మీ అత్త వచ్చిన దగ్గర్నుంచి, ఆమె పూలుకోసి, మాలకట్టిస్తే మనం పెట్టుకునేది' అన్నది నవ్వుతూ.

'అయిపోయింది వదినా! ఈవేళ టిఫిన్లు అయ్యేసరికి ఆలస్యమైంది' అంటూ ఒడినిండా పూలుకోసి తీసుకువచ్చి, పెద్దమాల కట్టింది.

'త్వరగా తెములు సినిమాకు వెళ్దాం' అన్నది జానకి తల్లో పూలు పెట్టుకుంటూ.

'నువ్వూ, అన్నయ్యా వెళ్ళిరండి, నేనెందుకూ!' అంటూ కిందపడ్డ పూల తొడిమలు ఏరి తీసుకుని లోపలకు వెళ్ళింది కామాక్షి. ఆమె వెనకే తనూ వెళ్తూ, 'నేనెందుకంటావేమిటి? మీ అన్నయ్య మూడు టిక్కెట్లు తీసుకుంటానన్నారు' అంటూ కామాక్షి సమాధానం వినటం ఇష్టంలేనిదానిలాగా దొడ్లోకి వెళ్ళింది,

తనకంతగా ఇష్టం లేకపోయినా, జానకి బలవంతంమీద బయల్దేరక తప్పలేదు కామాక్షికి.

ఆడపడుచుని తీసుకువెళ్ళి తన స్నేహితురాళ్ళందరికీ పరిచయం చేసింది జానకి. పెద్దగా చదువుకోకపోయినా, నలుగురితో ఎంతో ప్రేమగా, మర్యాదగా మాట్లాడగల నేర్పు వున్నది కామాక్షికి. అందుకే జానకి స్నేహితురాళ్ళు, 'మీ వదినెగారికి తీరకపోయినా, మీరు వస్తూ ఉండండి' అంటూ వీడ్కోలు చెప్పారు.

చల్లని సాయంకాలాల్లో, సింగారించుకొని ముస్తాబై జంటలు జంటలుగా తిరుగుతున్నవాళ్ళను చూసి ఎంతో మురిసిపోయేది కామాక్షి. పబ్లిక్‌గార్డెన్‌లోనూ, ట్యాంక్‌బండ్‌మీదా ఎక్కడచూసినా, వయ్యారాలూ ఒలికిస్తూ, చెట్టాపట్టాలేసుకుని తిరుగుతున్న జంటలను చూసి, తనేం పోగొట్టుకున్నదో గుర్తు వచ్చి బాధ వేసేది. ఒకరోజు జానకి మహిళామండలినుంచి వస్తూ 'రేపు మా క్లబ్బువాళ్ళంతా ఎక్స్‌కర్షన్ వెళుతున్నారు. నీకు కూడా టిక్కెట్టు కొన్నాను. దానిమీద నువ్వొస్తావా?' అన్నది.

'నాకంతా కొత్త... నే వెళ్ళను.' అన్నది కామాక్షి.

'ప్రతిదానికీ నే వెళ్ళను అంటావు. నీకు మాత్రం చూడాలని వుండదూ? ఎప్పుడూ చూడలేదు కదా! నలుగురితో సరదాగా వెళ్ళిరా!' అన్నది.

అలా తన కిష్టం లేకపోయినా జానకి బలవంతంమీద ఒకొక్కసారి వెళ్ళేది. ఆకాశాన్నంటే భవనాలూ, విశాలమైన తారురోడ్లూ, అక్కడక్కడా ఫౌంటెన్స్, అద్దాలకేసుల్లోనుంచి కనబడుతున్న అందమైన షాపులూ, రంగు రంగుల దీప కాంతిలో ప్రతిఫలిస్తున్న దిక్కులైనా చూస్తుంటే భూలోకస్వర్గంలో వున్నట్టనిపించేది కామాక్షికి.

ఆ వేళ రాత్రి భోజనాలు చేస్తున్నప్పుడు 'నువ్వు చదువుకోరాదూ!' అన్నది జానకి కామాక్షితో.

'ఇప్పుడు నాకేం చదువమ్మా! ముందు రవిని బళ్ళో చేర్పించాలి' అన్నది. 'మా ఫ్రెండు చెల్లెలు చక్కగా చదువుకుని, నెలకు రెండువందలు సంపాయించుకుంటున్నది.'

కామాక్షి మాట్లాడలేదు.

మళ్ళీ జానకే అన్నది. 'ఇప్పటికీ అంత వైరాగ్యంగా మాట్లాడకు. నీకు మాత్రం మంచిబట్టలు కట్టుకోవాలనీ, ఒకరి దయాదాక్షిణ్యాలమీద ఆధారపడకుండా స్వతంత్రంగా బ్రతకాలని లేదూ! ఈ వయసులో ఇంత వైరాగ్యానికి అలవాటుపడ్డ నిన్ను చూస్తుంటే, నా కడుపు తరుక్కుపోతున్నది.' జానకి మాటల్లో ఆర్ద్రత ధ్వనించింది. ఆమె మాటలకు కామాక్షి కనుకొలకుల్లో రెండు నీటిబిందువులు నిల్చినయి. అవి జానకి కంటపడకుండా గబగబా దొడ్లోకి వెళ్ళింది. అప్పుడే వంటింట్లోకి వస్తున్న పరంధామయ్య, 'ఏమిటమ్మా! అది అలా వెళ్ళిపోతున్నది' అన్నాడు పీటమీద కూర్చుంటూ.

'ఏంలేదు కామాక్షిని చదువుకోమన్నాను. ఇప్పుడు నాకేం చదువు అంటూ లోపలకు వెళ్ళింది.'

బాత్‌రూంలోనుంచి వస్తున్న శేషగిరి, 'ఇద్దరూ దేన్నిగురించో చర్చిస్తున్నారు' అని భార్యను అడిగాడు.

'[illegible]

చదివి ఉద్యోగమైనా అన్యాయం కాదు; అందరికీ గా దాన్ని చదివించవచ్చుంటే...'

'ఇప్పుడు మాత్రమేం! అది వచ్చినవాడు కనుక అన్నిటికీ తప్పుపడతారు. ఇక్కడ ఎంతోమంది చదువుకుని ఉద్యోగాలు చేస్తున్నాం' కోడలిమాటకు వరంధామయ్య సమాధానం చెప్పలేదు.

'మీ దగ్గర్నించి సమితిలో చేర్పిస్తామనుకుంటున్నాము. రెండేళ్ళు కష్టపడి చదివితే మా సైన్సుల్లో ఉద్యోగం వస్తుంది.' మామగారు మౌనం వహించటంతో, భర్త ముఖంలోకి చూస్తూ అన్నది జానకి.

'అప్పటిదాకా అంత ఆలోచన లేకపోయింది గానీ, కామాక్షి చురుక్కుమంది. ఏం నాన్నా! నీకూ ఇష్టమేగా!' తండ్రివైపు చూస్తూ అన్నాడు శేషగిరి.

'మీ ఇష్టం, మేము పెద్దవాళ్ళయిపోయాము. ఇంకా నాదేమిటి? దానికి తల్లీ, తండ్రీ మీరే!' అప్పంలో మారకలువుతూ అన్నాడు వరంధామయ్య. కోపం పోట్లో వంటమని వంటయింట్లో సంభాషణ వింటున్న కామాక్షి తన జీవితంలో రాబోతున్న మార్పును గురించి ఆలోచిస్తూ ప్రక్క తొప్పి సుర్చిపోయింది. ఇక్కడికి వచ్చి వప్పటినుంచీ, ఎప్పటికప్పుడు కొత్త అ... దన్నో, కొత్త అనుభవాలు, కొత్తవాళ్ళ పరిచయాలు అర్థం ఆమె మనసంతా నిండుకున్నదన్నమాటేగానీ, కన్నుమూతపడలేదు. 'చదివిస్తాడా' తనగురించే ఆలోచిస్తున్నది. తన అవసరాలూ, కోరికలూ తనకంటే అమ్మకే బాగా తెల్సు. ఇలాగోలా కష్టపడి చదువుకుంటే నా బ్రతుకు నేను బ్రతకవచ్చు. కన్నను మకారంకొద్దీ పోషిస్తున్నారేగానీ ఎవరికిమాత్రం ఏముంది ... సొస్తులున్నాయి. సైగా రెండేళ్ళపోతే తమ్ముడికూ కొంతఖర్చు. అన్నీ ఒక్క రెక్క మీద అన్నయ్యెంచేస్తాడు. పుస్తకం పట్టుకుచదివి ఎన్నేళ్ళయిందో! ఇప్పుడు నేను చదవగలనా? ఏమైనాసరే, ఎంత కష్టమైనాసరే పడికోవాలి. వాడి చదువు కోసం ముందు నేను చదువుకోవాల్సిందే! నిద్రరాని ఆలోచనలతోనే తెల్లవారిపోయింది కామాక్షికి.

(ఇంకా ఉంది)

అమృతాంజనం

తలనొప్పి, జలుబు, ఇతర బాధలను నిరపాయంగా చప్పున పోగొడుతుంది

తలనొప్పి, వళ్ళనొప్పి, కండరాల నొప్పి, బెణుకులు, జలుబు—చప్పున తగ్గాలంటే అమృతాంజనం వాడండి. బాధగా వున్నచోట అమృతాంజనం రాయండి. తక్షణం బాధ మాయమవుతుంది. అమృతాంజనం చిన్న సీసాలలోనూ, జాడీలలోనూ పెద్ద సీసాలలోనూ, తక్కువ ధరకి లభించే చిన్న డబ్బాలలోనూకూడా దొరుకుతోంది. అమృతాంజనం 10 ఔషధాలు కలిసినది.

అమృతాంజన్ లిమిటెడ్
AM/757

గృహిణులకు వరప్రసాదము

అతి త్వరితంగా పూరీలు, చపాతీలు, వడియాలు తయారుచేయుటకు

ప్రీతి ప్రెస్ మెషీన్

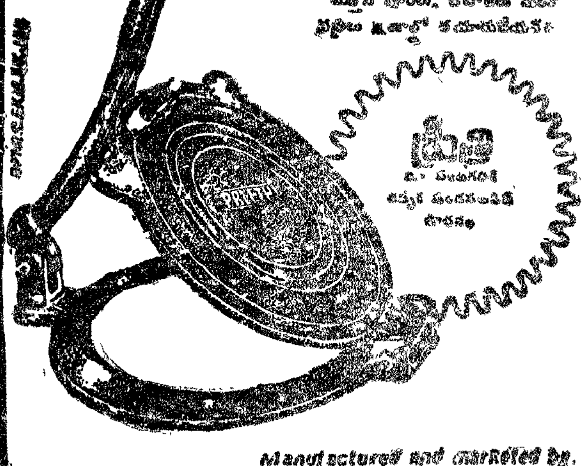

Manufactured and marketed by.
P. KESAVAN & COMPANY
P.B.No. 1129 T.D. Road, Ernakulam, Cochin-11